

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL

VERICA TRSTENJAK

prezentate la 29 noiembrie 2007¹

I — Introducere

1. Recurenta – Les Éditions Albert René SARL – solicită Curții să anuleze Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene (Camera a treia) din 27 octombrie 2005, Éditions Albert René/OAPI – Orange (MOBILIX) (T-336/03, Rec., p. II-4667, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care s-a respins acțiunea împotriva Deciziei Camerei a patra a Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) din 14 iulie 2003 (cauza R 0559/2002-4) privind o procedură de opoziție între recurentă și societatea Orange A/S (denumită în continuare „Orange”) privind opoziția titularului mărcii anterioare „OBELIX”, și anume recurenta, la înregistrarea ca marcă comunitară a semnelui verbal „MOBILIX”. Divizia de opoziție a respins opoziția recurentei, Camera a patra de recurs a admis în parte acțiunea.

2. Recurenta consideră în principal că, prin această hotărâre, Tribunalul nu a respectat principiul interdicției *reformatio in peius* și a

aplicat mecanic doctrina așa-numită „a neutralizării” când a apreciat riscul de a confunda produsele și serviciile a două mărci similare.

II — Cadrul juridic

3. Articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară² reglementează motivele relative de refuz și prevede:

„(1) La opoziția titularului unei mărci anterioare, se respinge înregistrarea mărcii solicitate atunci când:

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146.

- (a) aceasta este identică cu marca anterioară și când produsele sau serviciile pentru care marca a fost solicitată sunt identice cu cele pentru care este protejată marca anterioară;
 - (ii) mărci înregistrate într-un stat membru sau, în ceea ce privește Belgia, Luxemburg și Țările de Jos, la Oficiul Mărcilor din Benelux;
 - (iii) mărci care au făcut obiectul unei înregistrări în temeiul acordurilor internaționale, care produc efecte într-un stat membru;
 - (b) cereri pentru mărci menționate la litera (a), sub rezerva înregistrării lor;
 - (c) mărci care, la data de depunere a cererii pentru înregistrarea ca marcă comunitară sau, dacă este cazul, la data priorității invocate în sprijinul cererii pentru înregistrarea ca marcă comunitară, sunt de notorietate într-un stat membru în înțelesul articolului 6a din Convenția de la Paris.
- (2) În înțelesul alineatului (1), «mărci anterioare» înseamnă:
- (a) mărci a căror dată de depunere este anterioară cererii de înregistrare a mărcii comunitare, ținând cont, dacă este cazul, de dreptul la prioritate invocat în sprijinul acestor mărci și care aparțin următoarelor categorii:
 - (i) mărci comunitare;
 - [...]
- (5) La opoziția titularului unei mărci anterioare în înțelesul alineatului (2), se respinge înregistrarea mărcii solicitate, de asemenea, în

cazul în care este identică sau similară cu marca anterioară și în cazul în care este destinată să fie înregistrată pentru produse sau servicii care nu sunt similare celor pentru care este înregistrată marca anterioară, atunci când, în cazul unei mărci comunitare anterioare, aceasta este de notorietate [a se citi «se bucură de renume»] în cadrul Comunității și, în cazul unei mărci naționale anterioare, este de notorietate în respectivul stat membru și în cazul în care utilizarea fără un motiv întemeiat a mărcii solicitate ar genera un profit necuvenit din caracterul distinctiv sau din renumele mărcii anterioare sau în cazul în care ar aduce atingere acestora.”

4. Articolul 74 din acest regulament reglementează examinarea din oficiu a faptelor:

„(1) În cursul procedurii, [OAPI] procedează la examinarea din oficiu a faptelor; cu toate acestea, în cazul unei proceduri privind motivele relative de respingere a înregistrării, examinarea este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți.

(2) [OAPI] poate să nu ia în considerare faptele pe care părțile nu le-au invocat sau dovezile pe care nu le-au furnizat în timp util.”

5. Articolul 44 din Regulamentul de procedură al Tribunalului³ prevede:

„(1) Cererea prevăzută de articolul 21 din Statutul Curții de Justiție cuprinde:

- (a) numele și domiciliul reclamantului;
- (b) indicarea părții împotriva căreia este formulată cererea introductivă;
- (c) obiectul litigiului și expunerea sumară a motivelor invocate;
- (d) concluziile reclamantului;
- (e) probele propuse, dacă este cazul.

3 — JO 1991, L 136, p. 1, rectificare în JO 1991, L 317, p. 34.

(2) Pentru buna desfășurare a procedurii, în cererea introductivă se indică domiciliul ales în localitatea unde Tribunalul își are sediul. Cererea introductivă cuprinde, de asemenea, numele persoanei care este autorizată și care a consimțit să primească toate comunicările.

Pe lângă indicarea domiciliului ales menționată de primul paragraf sau în locul acesteia, în cererea introductivă se poate menționa că avocatul sau agentul consimte să primească comunicările prin fax sau prin orice alt mijloc tehnic de comunicare.

În cazul în care cererea introductivă nu îndeplinește condițiile prevăzute de primul și de al doilea paragraf și atât timp cât această neregularitate nu este îndreptată, toate comunicările efectuate în vederea îndeplinirii procedurii, destinate părții interesate, se realizează prin scrisoare recomandată adresată agentului sau avocatului părții. Prin derogare de la articolul 100 alineatul (1), comunicarea se consideră legal îndeplinită prin depunerea scrisorii recomandate la oficiul poștal al localității unde Tribunalul își are sediul.

(3) Avocatul care asistă sau reprezintă o parte are obligația să depună la grefă un atestat care să certifice că are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind SEE.

(4) Cererea introductivă este însoțită, după caz, de înscrisurile indicate de articolul 21 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție.

(5) În cazul în care reclamantul este o persoană juridică de drept privat, acesta atașează la cererea sa:

(a) actul constitutiv sau un extras recent din registrul comerțului ori din registrul persoanelor juridice sau orice altă dovadă a existenței sale juridice;

(b) dovada că mandatul încredințat avocatului a fost acordat în mod legal de către un reprezentant autorizat în acest scop.

(5a) Cererea depusă în temeiul unei clauze compromisorii cuprinse într-un contract de drept public sau de drept privat încheiat de Comunitate sau în numele acesteia în conformitate cu prevederile articolului 238 din Tratatul CE sau ale articolului 153 din Tratatul CEEA trebuie însoțită de un exemplar al contractului care cuprinde această clauză.

(6) În cazul în care cererea introductivă nu îndeplinește condițiile enumerate de alineatele (3)-(5) din prezentul articol, grefierul stabilește un termen rezonabil pentru ca reclamantul să îndrepte neregularitatea cererii sau să depună înscrisurile sus-menționate. În cazul în care, în termenul stabilit în acest scop, reclamantul nu procedează la îndreptarea neregularității sau nu depune înscrisurile, Tribunalul decide dacă nerespectarea acestor cerințe determină inadmisibilitatea cererii introductive pentru neîndeplinirea condițiilor de formă.”

rarea termenelor obișnuite de procedură, pe baza raportului judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, poate acorda celeilalte părți un termen pentru a răspunde cu privire la acest motiv.

Tribunalul se pronunță asupra admisibilității motivului prin hotărârea prin care se finalizează judecata.”

6. Articolul 48 din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede:

„(1) Părțile mai pot propune probe în sprijinul afirmațiilor lor atât în cadrul replicii, cât și al duplicii. În acest caz, părțile indică motivele care au determinat întârzierea cu care s-au propus probele.

(2) Pe parcursul procesului, invocarea de motive noi este interzisă, cu excepția cazului în care acestea se bazează pe elemente de fapt și de drept care au apărut în cursul procedurii.

7. Articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că memoriile părților nu pot modifica obiectul litigiului care s-a aflat pe rolul camerei de recurs.

III — Situația de fapt

8. La 7 noiembrie 1997, Orange a depus la OAPI, în temeiul Regulamentului nr. 40/94, cu modificările ulterioare, o cerere de înregistrare ca marcă comunitară a semnului verbal MOBILIX.

În cazul în care, pe parcursul judecății, o parte invocă un motiv nou în conformitate cu paragraful precedent, președintele, după expi-

9. Produsele și serviciile pentru care s-a solicitat această înregistrare fac parte din clasele 9, 16, 35, 37, 38 și 42 în sensul

Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, astfel cum a fost revizuit și modificat, și corespund, pentru fiecare dintre aceste clase, următoarei descrieri:

- „Aparate, instrumente și instalații de telecomunicații, inclusiv de telefonie, telefoane și telefoane celulare, inclusiv antene și reflectoare parabolice, acumulatori și baterii, transformatoare și convectoare, codificatoare și decodare, cartele codificate și cartele pentru codificare, cartele telefonice, aparate și instrumente de semnalizare și de învățământ, repertoare telefonice electronice, piese și accesorii (care nu sunt incluse în alte clase) ale tuturor produselor menționate anterior”, din clasa 9;
 - „Aparate, instrumente și instalații de telecomunicații, inclusiv de telefonie, telefoane și telefoane celulare, inclusiv antene și reflectoare parabolice, acumulatori și baterii, transformatoare și convectoare, codificatoare și decodare, cartele codificate și cartele pentru codificare, cartele telefonice, aparate și instrumente de semnalizare și de învățământ, repertoare telefonice electronice, piese și accesorii (care nu sunt incluse în alte clase) ale tuturor produselor menționate anterior”, din clasa 9;
 - „Cartele telefonice”, din clasa 16;
 - „Servicii de roboți telefonici (pentru clienți absenți temporar), consiliere și asistență în materie de gestionare și organizare comerciale, consiliere și asistență în materie de asistență pentru sarcini comerciale”, din clasa 35;
 - „Instalarea și repararea de telefoane, construcții, reparații, instalații”, din clasa 37;
 - „Telecomunicații, inclusiv informații în materie de telecomunicații, comunicații prin telefon și prin telegraf, comunicații prin monitor de calculator și prin telefon celular, transmitere prin telecopiator, radiodifuziune și teledifuziune, inclusiv prin televiziunea prin cablu și prin internet, transmitere de mesaje, închirieri de aparate pentru transmiterea de mesaje, închirieri de aparate de telecomunicații, inclusiv aparate de telefonie”, din clasa 38;
 - „Cercetare științifică și industrială, inginerie, inclusiv proiectare de infrastructuri și instalații de telecomunicații, în special pentru telefonie, și programare pentru calculatoare, proiectarea, întreținerea și actualizarea de software, închirierea de calculatoare și de programe informatice”, din clasa 42.
10. Cererea de înregistrare a mărcii comunitare a făcut obiectul unei opoziții formulate de recurentă. Au fost invocate următoarele

drepturi anterioare referitoare la termenul „OBELIX”:

- marca anterioară înregistrată, protejată prin înregistrarea mărcii comunitare nr. 16 154 din 1 aprilie 1996, pentru anumite produse și servicii care fac parte din clasele 9, 16, 28, 35, 41 și 42 în sensul Aranjamentului de la Nisa pentru următoarele produse și servicii, în măsura în care prezintă interes pentru prezenta procedură:
 - „Jocuri, jucării; articole de gimnastică și sport (incluse în clasa 28); decorațiuni pentru pomul de Crăciun”, din clasa 28;
 - „Marketing și publicitate”, din clasa 35;
 - „Proiecție de filme, producție de filme, închiriere de filme; publicarea de cărți și de reviste; educație și divertisment; organizarea de târguri și expoziții; festivități populare, exploatarea unui parc de distracții, producție de spectacole muzicale și conferințe în direct; expunerea de imitații arhitecturale și spectacole cu caracter cultural-istoric și folcloric”, din clasa 41;
- „Aparate și instrumente electrotehnice, electronice, fotografice, cinematografice, optice și de învățământ (cu excepția aparatelor de proiecție) incluse în clasa 9, jocuri electronice cu sau fără ecran, calculatoare, module de programe, programe informatice înregistrate pe suporturi de date, în special jocurile video”, din clasa 9;
- „Hârtie, carton și produse din aceste materiale, tipărituri (incluse în clasa 16), ziare și reviste, cărți; articole de legătorie (sfoară și pânză pentru legătorie); fotografii; papetărie, adevizi (pentru papetărie și pentru tipărituri); materiale pentru artiști (materiale pentru desen, pictură și modelaj); pensule; mașini de scris și articole de birou (cu excepția mobilierului) și mașini și aparate de birou (incluse în clasa 16); material didactic

- „Cazare și restaurante; fotografii; traduceri; gestionarea și exploatarea drepturilor de autor; exploatarea a drepturilor de proprietate intelectuală”, din clasa 42.

aceasta ar fi compensată prin aspectul vizual al mărcilor și, în special, prin noțiunile foarte diferite pe care le vehiculează: telefoane mobile în cazul MOBILIX și obeliscuri în cazul OBELIX.

- caracterul de notorietate cunoscut în toate statele membre al mărcii anterioare⁴.

11. În susținerea opoziției formulate, reclamanta a invocat existența unui risc de confuzie în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94.

12. Prin Decizia din 30 mai 2002, divizia de opoziție a respins opoziția și a autorizat continuarea procedurii de înregistrare a cererii de înregistrare a mărcii comunitare. După ce a apreciat că notorietatea mărcii anterioare nu fusese demonstrată în mod concludent, divizia de opoziție a concluzionat că mărcile nu erau, în ansamblu, similare. Ar exista o anumită similitudine auditivă, dar

13. În urma recursului formulat de reclamantă la 1 iulie 2002, Camera a patra de recurs a pronunțat Decizia din 14 iulie 2003. Aceasta a anulat în parte decizia diviziei de opoziție. Camera de recurs a precizat mai întâi că era necesar să se considere că opoziția s-a întemeiat exclusiv pe riscul de confuzie. În continuare, aceasta a arătat că era posibil să se observe o anumită similitudine între mărci. În ceea ce privește compararea produselor și a serviciilor, camera a apreciat că „aparatele și instrumentele de semnalizare și de învățământ” din cererea de înregistrare a mărcii comunitare și „aparatele și instrumentele optice și de învățământ” din înregistrarea anterioară, incluse în clasa 9, erau similare. Aceasta a ajuns la aceeași concluzie pentru serviciile din clasa 35 intitulate „consiliere și asistență în materie de gestionare și organizare comerciale, consiliere și asistență în materie de asistență pentru sarcini comerciale” pentru cererea de înregistrare a mărcii comunitare și „marketing și publicitate” pentru înregistrarea anterioară. Camera a concluzionat că, dat fiind gradul de similitudine între semnele în cauză, pe de o parte, și între aceste produse și aceste servicii specifice, pe de altă parte, exista un risc de confuzie în percepția publicului vizat. Așadar, aceasta a refuzat cererea de înregistrare a mărcii comunitare pentru „aparatele și instrumentele de semnalizare și de învățământ” și pentru serviciile intitulate „consiliere și asistență în materie de gestionare și organizare comerciale, consiliere și asistență în materie de asistență pentru sarcini comerciale” și a admis-o pentru celelalte produse și servicii.

4 — A se vedea punctul 5 din hotărârea atacată.

IV — Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată în recurs

14. Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 1 octombrie 2003, recurenta a solicitat anularea Deciziei camerei de recurs din 14 iulie 2003, invocând trei motive, întemeiate, în primul rând, pe nerespectarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94, în al doilea rând, pe încălcarea articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 și, în al treilea rând, pe nerespectarea articolului 74 din Regulamentul nr. 40/94. Trebuie să se precizeze că, în cadrul ședinței, recurenta a solicitat, în subsidiar, trimiterea cauzei în fața Camerei a patra de recurs, astfel încât să poată dovedi renumele mărcii sale în sensul articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94.

15. În cadrul hotărârii, Tribunalul a examinat mai întâi admisibilitatea celor cinci documente anexate la cererea introductivă și prezentate pentru prima dată în fața Tribunalului de către recurentă, prin care se urmărea să se dovedească notorietatea semnului OBELIX. Întrucât a constatat că aceste documente nu au fost prezentate în cadrul procedurii aflate pe rolul OAPI, Tribunalul, întemeindu-se pe articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94, le-a declarat inadmisibile în măsura în care admiterea acestora ar fi contrară articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului (punctele 15 și 16 din hotărârea atacată). Tribunalul a reamintit, în acest

context, caracteristicile acțiunii în anulare, în care legalitatea actului înaintat instanței trebuie apreciată în funcție de elementele de drept și de fapt existente la data adoptării actului.

16. În continuare, Tribunalul a declarat inadmisibil motivul întemeiat pe articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, subliniind că eventuala aplicare a acestei dispoziții nu a fost în niciun moment solicitată de recurentă în fața camerei de recurs și că, în consecință, aceasta nu a examinat-o. Or, în primul rând, în conformitate cu articolul 74 din Regulamentul nr. 40/94, în cazul unei proceduri privind motivele relative de respingere a înregistrării, examinarea OAPI este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți. În al doilea rând, având în vedere că acțiunea introdusă în fața Tribunalului are ca scop controlul legalității deciziilor camerelor de recurs ale OAPI, în sensul articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94, acest control trebuie făcut în lumina aspectelor de drept care au fost ridicate în fața camerelor de recurs. În al treilea rând, în conformitate cu articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, „[m]emoriile părților nu pot modifica obiectul litigiului care s-a aflat pe rolul camerei de recurs” (punctele 19-25 din hotărârea atacată).

17. În final, în temeiul articolului 44 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, acesta a declarat inadmisibil

capătul de cerere prezentat pentru prima dată în ședință (punctele 28 și 29 din hotărârea atacată).

18. În continuare Tribunalul a analizat motivele pe fond. În ceea ce privește motivul întemeiat pe încălcarea articolului 74 din Regulamentul nr. 40/94, potrivit căruia, în lipsa unei contestații din partea celeilalte părți în procedură, camera de recurs ar fi trebuit să pornească de la principiul că marca opozantei OBELIX era de renume, Tribunalul a considerat, la punctele 34 și 35 din hotărârea atacată, că articolul 74 din Regulamentul nr. 40/94 nu poate fi interpretat în sensul că OAPI este obligat să considere dovedite aspectele invocate de o parte care nu au fost repuse în discuție de cealaltă parte în procedură. În speță, nici divizia de opoziție, nici camera de recurs nu au considerat că recurenta susținuse în mod concludent prin fapte sau prin probe aprecierea juridică pe care o invocă, și anume notorietatea semnului înregistrat și nivelul ridicat al caracterului distinctiv al semnului înregistrat. Prin urmare, la punctul 36 din hotărârea atacată, Tribunalul a declarat acest motiv neîntemeiat.

19. În ceea ce privește motivul întemeiat pe articolul 8 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94, Tribunalul a apreciat mai întâi similitudinea dintre produsele și serviciile în cauză. Tribunalul a respins argumentul recurenteii potrivit căruia produsele vizate în cererea de înregistrare a mărcii

comunitare cuprinse în clasele 9 și 16 erau incluse în lista largă a produselor și serviciilor la data înregistrării anterioare, declarând, la punctul 61 din hotărârea atacată, că simplul fapt că un anumit produs este utilizat ca piesă, echipament sau componentă a unui alt produs nu este suficient, în sine, pentru a dovedi că produsele finale, care includ aceste componente, sunt similare, întrucât în special natura lor, destinația acestora și clienții vizați pot fi complet diferiți. La punctele 62 și 63 din hotărârea atacată, Tribunalul a continuat după cum urmează:

„62. De altfel, din formularea listei produselor și serviciilor vizate de înregistrarea anterioară pentru clasa 9 rezultă că domeniile desemnate de acest drept sunt fotografia, cinematografia, optica, învățământul și jocurile video. Această listă de produse și de servicii trebuie comparată cu cea revendicată în cererea de înregistrare a mărcii comunitare, care evidențiază faptul că domeniul menționat este, aproape exclusiv, cel al telecomunicațiilor, sub toate formele sale. Echipamentele de telecomunicații intră în categoria «aparate pentru înregistrarea, transmiterea și reproducerea sunetului sau imaginii» care face parte din titlul oficial al clasei 9 [...]. Cu toate acestea, această parte a titlului clasei («telecomunicații») nu a fost revendicată în dreptul anterior, ceea ce implică faptul că echipamentele de telecomunicații nu erau, în principiu, acoperite. Reclamanta și-a înregistrat marca pentru un număr

mare de clase, dar nu a menționat «telecomunicațiile» în specificație și chiar a exclus în totalitate clasa 38 din înregistrare. Or, clasa 38 se referă tocmai la serviciile de «telecomunicații».

63. În această privință, trebuie împărtășită observația camerei de recurs potrivit căreia înregistrarea anterioară protejează «aparatele și instrumentele electronice și electrotehnice», dar această formulare largă nu poate fi utilizată de reclamantă ca argument care să permită să se concluzioneze în sensul unei similitudini foarte puternice, nici *a fortiori* în sensul unei identități cu produsele vizate de cererea de înregistrare, în condițiile în care ar fi putut fi obținută cu ușurință o protecție specială a aparatelor și instrumentelor de telecomunicații.”

20. După ce a confirmat constatarea camerei de recurs privind lipsa unei similitudini între serviciile menționate în cererea de înregistrare a mărcii în clasele 37 și 42 și serviciile prevăzute de înregistrarea anterioară și incluse în clasa 42 (punctul 67), Tribunalul a constatat:

„68. În al doilea rând, camera de recurs nu a comis o greșeală când a afirmat că serviciile enumerate în cererea de înregistrare a mărcii comunitare incluse în clasa 38 [...] prezentau suficiente diferențe față de cele prevăzute în înregis-

trarea anterioară și incluse în clasa 41 [...], având în vedere natura lor tehnică, competențele cerute pentru a le propune și nevoile consumatorilor pe care trebuie să le satisfacă. În consecință, serviciile care figurează în cererea de înregistrare a mărcii incluse în clasa 38 prezintă cel mult o ușoară similitudine cu serviciile incluse în clasa 41, protejate prin dreptul anterior.

69. În continuare, trebuie să se respingă argumentul reclamantei potrivit căruia toate produsele și serviciile vizate de cererea de înregistrare a mărcii comunitare pot avea legătură, într-un fel sau altul, cu «calculatoarele» și cu «programele informatice» (clasa 9) acoperite de marca anterioară. Astfel cum arată în mod corect părâta, în societatea foarte tehnologică de astăzi, aproape niciun echipament sau material electronic sau digital nu funcționează fără utilizarea, sub o formă sau alta, a calculatorului. A admite similitudinea în toate cazurile în care dreptul anterior acoperă calculatoarele și în care produsele sau serviciile prevăzute de semnul solicitat pot utiliza calculatoarele ar însemna cu siguranță să se depășească obiectul protecției acordate titularului unei mărci de către legiuitor. O astfel de poziție ar duce la o situație în care înregistrarea de software sau hardware ar putea practic să excludă înregistrarea ulterioară a oricărui tip de procedeu sau de serviciu electronic sau digital care utilizează acest software sau hardware. În orice caz, această excludere nu este legitimă în speță, întrucât cererea de înregistrare a mărcii comunitare este destinată exclusiv telecomunicațiilor sub diversele forme ale acestora, în timp ce înregistrarea anterioară nu se referă la nicio activitate din acest domeniu. Pe de

altă parte, astfel cum a arătat în mod corect camera de recurs, nimic nu o împiedica pe reclamantă să înregistreze de asemenea marca sa în domeniul telefoniei.”

21. În final, la punctul 70 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că „produsele și serviciile în cauză nu sunt similare”, cu o excepție: există similitudine între „închirierea de calculatoare și de programe informatice” care este cuprinsă în cererea de înregistrare a mărcii comunitare (clasa 42) și „calculatoarele” și „programele informatice înregistrate pe suporturi de date” ale recurente (clasa 9), în temeiul complementarității acestora.

22. În ceea ce privește compararea semnelor, după ce a arătat că, în speță, camera de recurs a apreciat în decizia în litigiu că semnele în cauză erau similare (punctul 74 din hotărârea atacată), Tribunalul a efectuat compararea lor vizuală, fonetică și conceptuală (punctele 75-81 din hotărârea atacată).

23. Tribunalul a considerat în special că, în pofida combinațiilor de litere „OB” și a terminației „LIX”, comune celor două semne, acestea prezintă un anumit număr de diferențe vizuale importante, precum literele care urmează după cele două litere „OB”, care sunt „E” în primul caz și „I” în al doilea caz, începutul cuvintelor (marca comunitară a cărei înregistrare se solicită începe cu „M” și marca anterioară cu „O”) și lungimea acestora. După ce a amintit că atenția consumatorului se îndreaptă în special asupra începutului cuvântului, Tribunalul a concluzionat că „semnele în cauză nu sunt similare din punct de vedere vizual sau că prezintă, cel mult, o foarte ușoară similitudine vizuală” (punctele 75-76 din hotărârea atacată).

24. După ce a efectuat comparația fonetică a semnelor, Tribunalul a constatat că acestea prezintă o anumită similitudine fonetică (punctele 77 și 78). În ceea ce privește comparația conceptuală, Tribunalul a constatat că, deși termenul „OBELIX” a fost înregistrat ca marcă verbală, acesta va fi ușor identificat de publicul mediu cu personajul popular al unei benzi desenate, ceea ce ar face foarte improbabilă confuzia conceptuală în percepția publicului cu termenii mai mult sau mai puțin apropiați (punctul 79 din hotărârea atacată). Semnul verbal „OBELIX”, având din perspectiva publicului relevant o semnificație clară și determinată, astfel încât acest public o poate sesiza imediat, diferențele conceptuale care separă semnele sunt de natură să neutralizeze similitudinile fonetice, precum și eventualele similitudini vizuale ale semnelor (punctele 80-81 din hotărârea atacată).

25. În ceea ce privește riscul de confuzie, referindu-se la Hotărârea din 22 octombrie 2003, Éditions Albert René/OAPI – Trucco (STARIX) (T-311/01, Rec., p. II-4625), Tribunalul a arătat că „deosebirile între semnele în cauză sunt suficiente pentru a îndepărta existența unui risc de confuzie în percepția publicului țintă, un astfel de risc presupunând ca, în mod cumulativ, gradul de similitudine al mărcilor în cauză și gradul de similitudine al produselor și serviciilor desemnate de aceste mărci să fie suficient de ridicate” (punctul 82 din hotărârea atacată). Tribunalul a continuat:

un risc de confuzie (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Canon, punctul 59 de mai sus, punctele 22 și 24). Or, dat fiind că, în speță, semnele în litigiu nu pot fi considerate identice sau similare, faptul că marca anterioară este de notorietate sau se bucură de renume în cadrul Uniunii Europene nu poate să afecteze evaluarea globală a riscului de confuzie (a se vedea în acest sens Hotărârea Starix, punctul 22 de mai sus, punctul 61).

„83 În aceste împrejurări, aprecierea camerei de recurs cu privire la caracterul distinctiv al mărcii anterioare, precum și susținerile recurente cu privire la renumele acestei mărci nu au nicio incidență cu privire la aplicarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 în cazul din speță (a se vedea în acest sens Hotărârea Starix, punctul 22 de mai sus, punctul 60).

85 În sfârșit, trebuie să se respingă argumentul reclamantei potrivit căruia, în temeiul sufixului «ix», ar fi absolut de înțeles ca termenul «MOBILIX» să se insereze în mod discret în familia mărcilor compusă din personajele seriei «Astérix» și să fie înțeles ca o derivare a termenului «OBELIX». Într-adevăr, în această privință, este suficient să se arate că reclamanta nu poate să se prevealeze de niciun drept exclusiv cu privire la utilizarea sufixului «ix».

84 Astfel, existența unui risc de confuzie presupune o identitate sau o similitudine între semnele, precum și între produsele și serviciile desemnate, iar renumele unei mărci este un element care trebuie luat în considerare pentru a aprecia dacă similitudinea între semne sau între produse și servicii este suficientă pentru a determina

86 Din cele precedente rezultă că una dintre condițiile indispensabile pentru aplicarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 nu este îndeplinită. Prin urmare, nu există un risc de confuzie între marca a cărei înregistrare se solicită și marca anterioară.”

26. În consecință, Tribunalul a respins acțiunea formulată de reclamantă.

27. Reclamanta în fața Tribunalului a introdus un recurs împotriva hotărârii acestei instanțe.

28. Trebuie să se constate de asemenea că acest recurs, deși admisibil, din cauza mărimii sale, nu îndeplinește recomandările prevăzute la punctul 44 din Instrucțiunile practice privind acțiunile directe și recursurile⁵.

29. În cadrul ședinței din 25 octombrie 2007, părțile au prezentat observații și au răspuns întrebărilor Curții.

V — Analiza recursului

30. În susținerea recursului formulat, recurenta invocă șase motive. Prin intermediul primului motiv, recurenta critică hotărârea atacată pentru că a încălcat articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94 și s-a pronunțat asupra similitudinii mărcilor, deși aceasta nu

făcea parte din obiectul litigiului aflat pe rolul Tribunalului. Prin aceasta, Tribunalul ar fi încălcat principiul interdicției *reformatio in peius*. Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurenta invocă încălcarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 în ceea ce privește similitudinea produselor și serviciilor și similitudinea mărcilor. Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurenta reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 74 din Regulamentul nr. 40/94. Prin intermediul celui de al patrulea motiv, aceasta critică încălcarea articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94 și a articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Prin intermediul celui de al cincilea motiv, aceasta reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94 și articolele 44, 48 și 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, declarând inadmisibil capătul de cerere al recurentei privind trimiterea cauzei în fața camerei de recurs. Al șaselea motiv se referă la încălcarea articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94 prin refuzul de a admite unele documente.

A — Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o pretinsă nerespectare a articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94 și pe nerespectarea principiului general al dreptului comunitar procedural al interdicției „reformatio in peius”

1. Argumentele părților

31. Recurenta susține că hotărârea Tribunalului încalcă articolul 63 din Regulamentul

5 — JO 2004, L 361, p. 15.

nr. 40/94, precum și principiile generale ale dreptului comunitar administrativ și procedural concluzionând, contrar deciziei atacate a camerei de recurs, că mărcile în conflict OBELIX și MOBILIX nu erau similare, pronunțându-se astfel în detrimentul recurentei asupra unui aspect care nu a fost invocat în mod legal, depășind astfel competența care îi este conferită atunci când controlează deciziile camerelor de recurs ale OAPI într-un caz precum cel în speță.

32. Astfel, recurenta subliniază că problema similitudinii mărcilor nu făcea obiectul acțiunii introduse în fața Tribunalului și, în consecință, nu trebuia să facă obiectul litigiului aflat pe rolul Tribunalului. Cu toate acestea, chiar dacă problema similitudinii mărcilor nu a fost invocată de niciuna dintre părți în conformitate cu condițiile cerute, Tribunalul s-a pronunțat totuși asupra acestui aspect în detrimentul recurentei, încălcând astfel în fapt principiul interdicției *reformatio in peius*.

33. OAPI susține în replică, făcând trimitere la Hotărârea Canon (Hotărârea din 29 septembrie 1998, C-39/97, Rec., p. I-5507, punctul 17 și dispozitivul), că primul motiv este în mod vădit lipsit de orice teme. Într-adevăr, Tribunalul trebuia să reexamineze similitudinea semnelor în discuție. Recurenta contestase prin cererea introductivă concluziile camerei de recurs cu privire la riscul de confuzie. Similitudinea semnelor fiind un element al acestor concluzii, aceasta trebuie în mod necesar să fie analizată de Tribunal pentru a verifica legalitatea concluziilor camerei de

recurs în raport cu articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 și pentru a asigura aplicarea corectă a acestora.

34. În plus, OAPI amintește că Tribunalul nu a modificat decizia camerei de recurs. Or, interdicția *reformatio in peius* împiedică o instanță de recurs să se pronunțe dincolo de limitele concluziilor recurentului și să îl plaseze într-o situație mai defavorabilă decât cea în care s-ar afla dacă nu ar fi introdus acțiunea. În speță, Tribunalul nu a modificat decizia prin care camera de recurs a admis în parte opoziția. Recurenta nu a fost, așadar, plasată într-o situație mai defavorabilă decât cea în care se afla înainte de depunerea cererii sale introductive la Tribunal.

2. Aprecieri

35. Principiul general al dreptului procedural de interdicție a *reformatio in peius* prevede că instanța superioară competentă să hotărască asupra căii de atac, de exemplu un apel, nu trebuie să agraveze decizia atacată a unei instanțe inferioare în detrimentul recurentei, dacă aceasta a fost singura parte care a utilizat calea de atac⁶.

6 — Fasching, W., *Zivilprozessrecht*, ediția a doua, Viena, 1990, p. 883, Rosenberg, L., Schwab, K.-H., și Gottwald, P., *Zivilprozessrecht*, ediția a șaisprezecea, München, 2004, p. 983, precum și Rechberger, W., și Simotta, D.-A., *Zivilprozessrecht*, ediția a șasea, Viena, 2003, p. 454 și 455.

36. Din principiul interdicției *reformatio in peius* rezultă de asemenea că, în general, cel mai rău rezultat al căii de atac utilizate de recurent este respingerea sa și simpla confirmare a deciziei atacate⁷.

37. Trebuie să se constate că aceasta este situația recurentei. În temeiul hotărârii atacate, aceasta se regăsește în aceeași situație ca înainte de a introduce acțiunea sa în fața Tribunalului. Din acest punct de vedere, este dificil să se vorbească de o *reformatio in peius*.

38. Or, interdicția *reformatio in peius* în fața instanței comunitare este limitată de obligația acesteia de a invoca *ex officio* motivele de ordine publică⁸. Un motiv de legalitate internă nu poate fi examinat în fața instanței comunitare decât la cererea recurentului, în timp ce un motiv de ordine publică poate și chiar trebuie invocat din oficiu de către Curte⁹.

39. Trebuie să se sublinieze că acest concept de ordine publică în contextul motivelor în

fața instanței comunitare¹⁰ este „rezervat aspectelor care, în temeiul importanței lor pentru interesul general, nu sunt nici la dispoziția părților, nici chiar a instanței și trebuie examinate din oficiu *in limine litis* chiar și atunci când nu au fost supuse unei dezbateri”¹¹.

40. Recurenta reproșează Tribunalului că a examinat din oficiu, în hotărârea atacată, legalitatea deciziei camerei de recurs sub aspectul similitudinii, deși nu a invocat o încălcare în această privință. Recurenta vede în aceasta o *reformatio in peius*, întrucât Tribunalul ar fi examinat un motiv pe care aceasta nu l-a invocat în acțiunea sa.

41. Trebuie să se sublinieze că recurenta nu a pus în discuție aspectul legalității aprecierilor camerei de recurs privind problema similitudinii semnelor OBELIX și MOBILIX și a produselor și serviciilor protejate de aceste

7 — Rechberger, W., și Simotta, D.-A., citați anterior, p. 455. Autorii subliniază că o reformare în beneficiul părții nu este posibilă decât dacă acesta a introdus de asemenea o cale de atac împotriva aceleiași decizii în fața aceleiași instanțe.

8 — Fasching, W., *Zivilprozessrecht*, p. 884.

9 — Pentru definiția motivelor de ordine publică în dreptul comunitar, a se vedea Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., și Bray R., *Procedural Law of the European Union*, ediția a doua, Londra, 2006, p. 288 și 289, Sladić, J., „Die Begründung der Rechtsakte des Sekundärrechts der EG in der Rechtsprechung des EuGH und des EuG”, *Zeitschrift für Rechtsvergleichung, internationales Privatrecht und Europarecht*, 46 (2005), p. 127, și Castillo de la Torre, F., „Le relevé d’office par la juridiction communautaire”, *Cahiers de droit européen*, 3-4/2005, p. 395 (421).

10 — Trebuie să se constate că noțiunea de motive, tipică, de exemplu, pentru dreptul francez și belgian, corespunde într-un mod destul de strâns concepției pe care o avea dreptul roman despre o „*actio*”. Aplicarea acestui sistem în fața instanței comunitare și împărțirea în motive de ordine publică și motive de legalitate internă sunt pe bună dreptate criticate în doctrină de către foștii judecători ai Curții. Astfel, fostul judecător german Ulrich Everling consideră că părțile care nu sunt originare din țări cu tradiție juridică care are la bază dreptul roman întâmpină dificultăți să se regăsească în acest sistem ca urmare a divizării elementelor indisciabile în fața instanței (Everling, U., „Das Verfahren der Gerichte der EG im Spiegel der verwaltungsgerichtlichen Verfahren der Mitgliedstaaten”, *Die Ordnung der Freiheit: Festschrift für Christian Starck zum siebzigsten Geburtstag*, 2007, p. 542).

11 — Concluziile avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate la 11 februarie 2003 în cauza Buzzi Unicem/Comisia (Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123), Rec., p. I-267, punctul 217.

două mărci. Or, cu toate acestea, din cererea introdusă în fața Tribunalului și în special de la punctul 2.3 și următoarele rezultă că recurenta, în acțiunea sa în fața Tribunalului, s-a referit la aspectul similitudinii semnelor OBELIX și MOBILIX și a produselor și serviciilor protejate prin aceste două mărci, precum și la riscul de confuzie. Într-adevăr, aceasta a invocat astfel argumentele referitoare la problema similitudinii mărcilor și semnelor menționate mai sus în cadrul motivului de legalitate internă privind nerespectarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94. Recurenta a arătat în fața Tribunalului, în cadrul motivului menționat, dezvoltând critica legată de încălcarea caracterului notoriu și foarte distinctiv al mărcii OBELIX, că exista o mare similitudine conceptuală și auditivă între cele două semne OBELIX și MOBILIX¹². Aceasta a arătat de asemenea că exista un risc de confuzie conceptuală din cauza interdependenței între similitudinea produselor, similitudinea mărcilor și caracterul distinctiv al mărcii OBELIX¹³. Recurenta a inclus astfel aspectul similitudinii semnelor OBELIX și MOBILIX în obiectul litigiului.

42. Obiectul litigiului, astfel cum a fost stabilit de către recurentă în temeiul articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94, includea de asemenea aspectul similitudinii celor două semne OBELIX și MOBILIX. În consecință, recurenta nu poate reproșa Tribunalului că s-a pronunțat asupra aspectului similitudinii celor două semne OBELIX și MOBILIX în

cadrul analizei interdependenței între factorii implicați.

43. Tribunalul nu a încălcat nici articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94, nici principiul general al dreptului procedural de interdicție a *reformatio in peius*.

44. Motivul nu poate fi admis.

B — Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o pretinsă încălcare a articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 în ceea ce privește similitudinea produselor și serviciilor și similitudinea mărcilor

1. Argumentele părților

45. Prin intermediul acestui motiv, care are o lungime considerabilă, împărțit în două

¹² — Raportul de ședință în cauza T-336/03, punctele 31-33.

¹³ — Ibidem, punctele 34 și 35.

aspecte, recurenta susține nerespectarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 cu privire la similitudinea produselor și serviciilor și la similitudinea mărcilor.

46. Prin intermediul primului aspect, recurenta susține că, în aprecierea similitudinii produselor și serviciilor, Tribunalul a încălcat articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94. În primul rând, recurenta reproșează Tribunalului că a aplicat un criteriu juridic eronat pentru a stabili dacă produsele și serviciile respective erau similare. Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, recurenta susține că Tribunalul a încălcat articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94, considerând că mărcile în litigiu nu erau asemănătoare.

47. Într-adevăr, cu privire la primul aspect, recurenta afirmă că ar fi trebuit să se efectueze o comparație a similitudinii presupunând că mărcile în conflict sunt identice și că marca anterioară OBELIX are un caracter distinctiv foarte ridicat sau se bucură de renume. Criteriul juridic corect ar fi, prin urmare, următorul: produsele (și serviciile) sunt similare atunci când opinia publică ar putea crede că provin de la întreprinderi identice sau legate din punct de vedere economic, atunci când apar pe piață sub mărci identice, iar

marca anterioară este o marcă cu caracter distinctiv foarte ridicat și se bucură de foarte mare renume.

48. În al doilea rând, recurenta pune în discuție coerența și fundamentul aprecierilor concrete ale similitudinii produselor efectuate de Tribunal, care ar fi efectuat o lectură vădit eronată a listei de produse, denaturând-o. Potrivit recurente, afirmația făcută de Tribunal la punctul 62 din hotărârea atacată conform căreia „din formularea listei produselor și serviciilor vizate de înregistrarea anterioară pentru clasa 9 rezultă că domeniile desemnate de acest drept sunt fotografia, cinematografia, optica, învățământul și jocurile video” ar fi inexactă și contrazisă de lista acestor produse, precum și de afirmațiile Tribunalului însuși de la punctul 63. Afirmația, făcută la același punct 62 din hotărârea atacată, că domeniul la care se referă marca MOBILIX este aproape exclusiv cel al telecomunicațiilor sub toate formele sale ar fi de asemenea contrazisă de lista produselor care include, fără a se limita la telecomunicații, „acumulatoarele și bateriile”, „transformatoarele și convectoarele”, „codificatoarele și decodoarele”, „cartelele codificate” și „cartelele pentru codificare”.

49. În ceea ce privește comparația serviciilor MOBILIX care fac parte din clasele 35, 37, 38 și 42 și a produselor acoperite de marca OBELIX, recurenta susține existența unei incoerențe între constatările Tribunalului de

la punctul 68 din hotărârea atacată („serviciile care figurează în cererea de înregistrare a mărcii, incluse în clasa 38, prezintă cel mult o ușoară similitudine cu serviciile incluse în clasa 41, protejate prin dreptul anterior”) și concluzia de la punctul 70 din hotărârea atacată, potrivit căreia produsele și serviciile în discuție nu sunt similare, și contestă aprecierea Tribunalului prin care acesta i-a respins argumentul potrivit căruia toate produsele și serviciile vizate de cererea de înregistrare a mărcii comunitare pot fi legate de „calculatoare” și de „programe informatice” (clasa 9) acoperite de marca anterioară (punctul 69 din hotărârea atacată).

faptele prezentate Tribunalului. În ceea ce privește comparația conceptuală, recurenta pune în discuție constatarea făcută de Tribunal la punctul 79 din hotărârea atacată potrivit căreia „[r]eprezentarea concretă a unui personaj popular face foarte improbabilă confuzia conceptuală în percepția publicului cu termeni mai mult sau mai puțin apropiați”. Raționamentul Tribunalului ar fi incorect întrucât, potrivit principiilor general acceptate în dreptul mărcilor, cu cât o marcă anterioară este mai de notorietate sau cu cât caracterul său distinctiv este mai ridicat, cu atât riscul de confuzie este mai ridicat.

50. Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, recurenta susține că Tribunalul a încălcat articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94 apreciind că mărcile în litigiu nu erau asemănătoare. Acest aspect este invocat cu titlu subsidiar în raport cu primul motiv al recurente. Potrivit recurente, Tribunalul nu ar fi aplicat criteriile juridice corecte pentru a aprecia similitudinea mărcilor. În ceea ce privește similitudinea vizuală, Tribunalul ar fi subliniat în mod arbitrar diferențele dintre mărci, în timp ce, potrivit principiilor generale ale dreptului mărcilor, elementele comune ar fi în mod obișnuit mai importante decât cele care diferă. Recurenta susține că aprecierea similitudinii fonetice, precum și cea a similitudinii conceptuale, efectuate de Tribunal, nu ar fi susținută de niciunul din

51. Recurenta reproșează de asemenea Tribunalului că a aplicat, la punctele 80-82 din hotărârea atacată, teoria așa-numită „a neutralizării”. Potrivit recurente, această teorie nu este aplicabilă decât în stadiul evaluării finale a riscului de confuzie, dar nu atunci când mărcile în conflict sunt fie vizual, fie fonetic, fie vizual și fonetic similare. Prin urmare, criteriul juridic adecvat ar fi fost următorul: două mărci sunt similare (și, constatând că bunurile sau serviciile sunt similare sau identice, autoritatea de decizie trebuie, în consecință, să analizeze riscul de confuzie) dacă există o (anumită, un grad ridicat sau o totală) similitudine vizuală (care implică de asemenea un grad de similitudine fonetică) sau dacă există o (anumită, un grad ridicat sau o totală) similitudine fonetică,

independent de aspectul dacă există sau nu există o similitudine conceptuală. De asemenea, două mărci sunt similare dacă, chiar în lipsa unor similitudini vizuale sau fonetice, acestea sunt identice sau similare pe plan conceptual.

52. În sfârșit, recurenta afirmă că Tribunalul ar fi înțeles greșit argumentul său, susținând, la punctul 85 din hotărârea atacată, că aceasta invocă un drept exclusiv asupra folosirii sufixului „ix”, în condițiile în care aceasta ar fi afirmat că este titulara unei familii de mărci create în mod similar mărcii MOBILIX, utilizând o parte descriptivă care reprezintă profesia sau activitatea unei persoane și combinând-o cu sufixului „ix”. Prin urmare, aluzia la „mobil” nu s-ar îndepărta de familia de mărci, ci chiar ar crește riscul de confuzie, existența unei familii de mărci fiind în general considerată o cauză distinctă a riscului de confuzie, chiar în lipsa unei similitudini fonetice și vizuale.

53. OAPI afirmă că, printre numeroasele argumente invocate de recurentă, singurul aspect de drept este acela de a ști dacă Tribunalul putea în mod legal să concluzio-

neze, la punctul 81 din hotărârea atacată, că diferențele conceptuale care separă semnele în cauză sunt de natură să neutralizeze similitudinile fonetice și vizuale existente. Or, Tribunalul ar fi examinat în mod corect toate elementele care, conform jurisprudenței stabilite, trebuie luate în considerare pentru efectuarea unei aprecieri globale a riscului de confuzie. Potrivit unei jurisprudențe constante, această apreciere globală ar implica faptul că diferențele conceptuale și vizuale dintre două semne pot să neutralizeze similitudini auditive între acestea, în măsura în care cel puțin unul dintre aceste semne are, din perspectiva publicului relevant, o semnificație clară și determinată, astfel încât acest public o poate sesiza în mod direct. Întrebarea dacă o astfel de „neutralizare” intervine cu adevărat în mintea consumatorului relevant reprezintă o chestiune de apreciere a faptelor relevante. Rezultatul acestei aprecieri este o constatare de fapt al cărei control nu revine Curții în cadrul unui recurs.

54. În ceea ce privește argumentul potrivit căruia Tribunalul ar fi trebuit să țină cont de renumele mărcii OBELIX în compararea produselor și serviciilor și a semnelor în discuție, OAPI susține că recurenta confundă două noțiuni, și anume renumele lui Obelix, un personaj celebru de benzi desenate, și potențialul renume al mărcii OBELIX. Nu există nici principiu juridic, nici precedent potrivit căruia un personaj literar celebru trebuie în mod automat să fie considerat o

marcă renumită. Totul depinde de împrejurările speței, iar recurența nu ar fi prezentat niciodată, în cadrul procedurii în fața OAPI, elemente care să demonstreze realitatea unei transformări progresive a unui personaj celebru în marcă renumită. Prin urmare, refuzând să țină cont de renumele numelui Obelix, care desemnează un personaj celebru de benzi desenate, pentru a defini domeniul de aplicare al protecției mărcii anterioare, Tribunalul a aplicat în mod corect norma potrivit căreia, într-o procedură de opoziție privind motivele de refuz al înregistrării, autoritatea competentă trebuie să se limiteze la examinarea motivelor invocate și a cererilor prezentate de părți.

55. OAPI afirmă că, aderând la principiile stabilite de Tribunal, dar contestând concluziile acestuia, recurența vizează aprecierile faptelor realizate de Tribunal, al căror control nu aparține Curții în cadrul unui recurs.

56. În ceea ce privește afirmațiile potrivit cărora Tribunalul ar fi denaturat faptele sau elementele de probă, OAPI consideră că Tribunalul a reprodus în mod corect lista produselor și serviciilor și a efectuat o analiză comparativă, întemeiată pe criterii precum tipul de fabricant sau modul de distribuție a produselor. OAPI consideră că al doilea motiv trebuie respins ca fiind în parte neîntemeiat și în parte inadmisibil.

2. Aprecieri

57. Din articolul 225 CE și din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție rezultă că recursul se limitează la chestiuni de drept. Tribunalul este, așadar, singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecierea acestor fapte și elemente de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării acestora, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs¹⁴.

58. În scopul aplicării articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94, este necesar, chiar în ipoteza în care ar exista o identitate cu o marcă al cărei caracter distinctiv ar fi deosebit de puternic, să se prezinte dovada existenței unei similitudini între produsele sau serviciile desemnate. Într-adevăr, această dispoziție prevede că un risc de confuzie presupune o identitate sau o similitudine între produsele sau serviciile desemnate.

59. Un risc de confuzie presupune o identitate sau o similitudine între produsele sau serviciile desemnate. Prin urmare, chiar în

¹⁴ — Hotărârea din 15 septembrie 2005, BioID/OAPI (C-37/03 P, Rec., p. I-7975, punctul 43).

ipoteza în care ar exista o identitate cu o marcă al cărei caracter distinctiv ar fi deosebit de puternic, rămâne necesar să se prezinte dovada prezenței unei similitudini între produsele sau serviciile desemnate¹⁵.

60. În aceste împrejurări, argumentul recurentei potrivit căruia Tribunalul ar fi comis o eroare de drept aplicând un criteriu juridic eronat și chiar neaplicând niciun criteriu juridic, ci o simplă argumentație care conține afirmații contradictorii, este nefondat.

61. Din analiza punctelor 60-71 din hotărârea atacată rezultă că, după efectuarea unei analize detaliate a diferiților factori care caracterizează raportul dintre produsele și serviciile în cauză, Tribunalul a putut să considere în mod legitim, fără a comite nicio eroare de drept, că produsele și serviciile vizate de marca MOBILIX nu prezintă similitudine cu serviciile desemnate prin semnul OBELIX.

62. În ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că Tribunalul a săvârșit o contradicție evidentă între punctele 62 și 63 din hotărârea atacată și că există inexactități în cadrul punctului 63 din hotărârea atacată, trebuie să se constate că acest argument are în vedere, în esență, să repună în discuție aprecierea faptelor realizată de Tribunal și

urmărește în realitate să solicite Curții să substituie aprecierea faptelor realizată de Tribunal la punctele 62 și 63 din hotărârea atacată prin propria apreciere. Acest argument al recurentei trebuie, așadar, să fie respins ca fiind în mod vădit inadmisibil.

63. Din aceleași motive, trebuie să se respingă argumentul recurentei potrivit căruia Tribunalul nu a realizat o analiză corectă a produselor menționate din clasele 9 și 16. În lumina analizelor efectuate de Tribunal, aceeași concluzie se impune în ceea ce privește critica potrivit căreia Tribunalul s-a mulțumit să efectueze o analiză literală a produselor și serviciilor, fără să țină cont de relația lor economică și ignorând în special aspectul dacă publicul relevant le-ar atribui aceeași origine comercială, atunci când produsele și serviciile au fost oferite sub o marcă identică.

64. În acest context trebuie de asemenea respinsă critica întemeiată pe aspectul dacă Tribunalul putea să concluzioneze, la punctul 81 din hotărâre¹⁶, că diferențele conceptuale care separă semnele în discuție sunt de natură, în speță, să neutralizeze similitudinile fonetice, precum și eventualele similitudini vizuale menționate mai sus. Pe de o parte, trebuie să se constate că Tribunalul a aplicat în mod corect, la punctele 72 și 74-80, criteriile dezvoltate în jurisprudență. Pe de altă parte, de la punctul 79 din hotărârea atacată rezultă de asemenea, cu privire la

15 — Ordonanța din 9 martie 2007, Alecansan/OAPI (C-196/06 P, punctul 37).

16 — Textul acestui punct este următorul: „Rezultă că diferențele conceptuale care separă semnele în discuție sunt de natură, în speță, să neutralizeze similitudinile fonetice, precum și eventualele similitudini vizuale menționate mai sus”.

cuvintele MOBILIX și OBELIX, că Tribunalul a făcut unele constatări de fapt și că recurenta încearcă să repună în discuție aprecierea faptelor realizată de Tribunal și urmărește în realitate să solicite Curții să substituie aprecierea faptelor realizată de Tribunal prin propria apreciere.

65. În consecință, din totalitatea considerațiilor precedente rezultă că motivul trebuie respins ca neîntemeiat.

C — Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe pretinsa nerespectare a articolului 74 din Regulamentul nr. 40/94 prin refuzul de a admite că marca OBELIX era de notorietate și avea un caracter distinctiv foarte pronunțat

1. Argumentele părților

66. Recurenta reproșează Tribunalului că nu a respectat articolul 74 din Regulamentul

nr. 40/94, refuzând să admită că marca OBELIX era de notorietate și că avea un caracter distinctiv foarte pronunțat. Recurenta contestă temeinicia constatării făcute de Tribunal potrivit căreia OAPI ar fi apreciat faptele și elementele de probă întrucât era obligat să o facă în temeiul articolului 74 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94, dar că a considerat că sunt insuficiente pentru a dovedi notorietatea semnului neînregistrat și caracterul distinctiv foarte pronunțat al semnului înregistrat. În măsura în care Orange ar fi luat parte efectiv la procedura în fața camerei de recurs, dar nu ar fi contestat sau nu ar fi pus în alt mod în discuție susținerile recurente, ar fi absurd să se impună acesteia să furnizeze toate probele, întrucât nicio normă sau niciun principiu al dreptului comunitar nu ar obliga o parte să prezinte probe pentru a dovedi ceea ce nu a fost contestat de către cealaltă parte. Într-adevăr, divizia de opoziție și camera de recurs ar fi recunoscut în mod expres caracterul notoriu al semnului OBELIX. Camera de recurs ar fi trebuit să concluzioneze că marca OBELIX are un caracter distinctiv foarte pronunțat și că era de notorietate. În plus, întrucât faptele de notorietate nu trebuie să fie dovedite, același principiu ar trebui să se aplice în cazul mărcilor celebre.

67. OAPI consideră că al treilea motiv trebuie respins ca fiind în mod vădit neîntemeiat. Limitarea faptelor care pot fi incluse în cadrul celor supuse examinării de către camera de recurs, care rezultă din articolul 74 din Regulamentul nr. 40/94, nu exclude ca aceasta să ia în considerare fapte de notorietate, altele decât faptele prezentate de părți în procedura de opoziție. Cu toate acestea, ceea ce în speță poate fi considerat ca fiind de

notorietate este faptul că Obelix este numele unui personaj de benzi desenate. Or, această constatare nu se poate aplica, în speță, ca atare pentru marca OBELIX, întrucât nu există niciun precedent în temeiul căruia personajele literare celebre trebuie considerate mărci renumite.

68. Presupunând că părțile nu sunt în dezacord cu privire la renumele mărcii OBELIX, Tribunalul nu ar fi ținut de această constatare, dar ar fi obligat să examineze dacă, constatând în decizia în litigiu că nu există similitudine între mărci, camera de recurs nu a încălcat Regulamentul nr. 40/94. În cadrul unei proceduri *inter partes* în fața OAPI, niciun principiu nu ar cere să se considere stabilite faptele care nu sunt contestate de către cealaltă parte.

2. Aprecieri

69. Cu titlu preliminar, trebuie să se precizeze că recurenta contestă legalitatea și corectitudinea aprecierilor privind notorietatea efectuate de camera de recurs și de Tribunal în hotărârea atacată.

70. Astfel cum s-a amintit la punctul 57, recursul se limitează la chestiuni de drept. Tribunalul este, așadar, singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecierea acestor fapte și elemente de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării acestora, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs.

71. În schimb, dacă un reclamant contestă interpretarea sau aplicarea dreptului comunitar de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul procedurii de recurs. Într-adevăr, dacă un reclamant nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura respectivă ar fi lipsită de o parte din sensul său¹⁷.

72. În ceea ce privește temeinicia celui de al treilea motiv, trebuie să se amintească faptul că, potrivit articolului 74 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94, în cursul procedurii, OAPI procedează la examinarea din oficiu a faptelor; cu toate acestea, în cazul unei proceduri privind motivele relative de respingere a înregistrării, examinarea este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți. În această privință, trebuie să se

17 — Hotărârea din 22 iunie 2006, Storck/OAPI (C-25/05 P, Rec., p. I-5719, punctul 48).

sublinieze că un reclamant care se referă la faptele de notorietate este în măsură să conteste în fața Tribunalului exactitatea constatărilor de fapt privind notorietatea ale camerei de recurs.

D — Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe o pretinsă nerespectare a articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94 și a articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului ca urmare a respingerii concluziei prin care se urmărea obținerea anulării deciziei în litigiu pentru lipsa aplicării articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94

73. Or, constatarea de către Tribunal a caracterului notoriu al faptelor, printre care este inclusă și notorietatea semnului OBELIX, pe care și-a întemeiat decizia camera de recurs a OAPI, constituie o apreciere faptică, apreciere aflată în afara controlului exercitat de Curte în cadrul unui recurs, cu excepția cazului în care există o denaturare¹⁸. Or, în cazul din speță nu rezultă existența unei denaturări.

1. Argumentele părților

74. Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept hotărând, la punctele 32-36 din hotărârea atacată, că aprecierea juridică a notorietății și a caracterului distinctiv al semnului OBELIX nu era suficient susținută de fapte și de probe.

76. Tribunalul ar fi încălcat articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94 și articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului declarând inadmisibilă cererea introdusă de către recurentă în fața Tribunalului prin care se urmărea obținerea anulării deciziei în litigiu pentru motivul că, în speță, camera de recurs nu a aplicat articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94. Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept întemeindu-se pe o interpretare incorectă a obiectului procedurii de recurs și, de asemenea, nu ar fi luat în considerare faptul că, în speță, camera de recurs nu putea să se mulțumească cu analiza faptelor sau a probelor invocate în fața sa, ci trebuia să își extindă analiza la faptele prezentate în primă instanță, chiar dacă acest aspect nu a fost invocat în mod expres în motivele de recurs.

75. Al treilea motiv trebuie, așadar, înlăturat ca fiind neîntemeiat.

¹⁸ — Ibidem, punctul 53.

77. Recurenta afirmă că, deși argumentele pe care le-a invocat în fața camerei de recurs priveau articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94, dintr-o lectură rezonabilă a documentelor prezentate în cadrul procedurilor de opoziție și de recurs ar fi rezultat că aceasta nu a încetat să afirme că este titulara mărcii OBELIX, protejată concomitent ca marcă comunitară înregistrată, ca marcă de notorietate în sensul articolului 8 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 și ca marcă celebră. Recurenta a susținut în mod constant că o marcă de notorietate care se încadrează în prevederile articolului 8 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 era de asemenea o marcă care se bucură de renume în sensul articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94.

78. Constatarea camerei de recurs potrivit căreia recurenta și-ar fi limitat în mod expres recursul la chestiunile legate de articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94 ar fi inexactă și recurenta ar fi pus-o în discuție în fața Tribunalului. Aceasta ar fi dezbătut de asemenea în fața Tribunalului raportul dintre alineatele (2) și (5) ale articolului 8 din Regulamentul nr. 40/94 pentru a dovedi că mărcile protejate de fiecare dintre aceste dispoziții au astăzi aceeași conotație. Tribunalul nu ar fi examinat pe fond acest argument

în hotărârea atacată, declarând acest capăt de cerere inadmisibil.

79. OAPI răspunde că acest motiv este în mod vădit neîntemeiat. Astfel, în actul său de opoziție, recurenta, prin bifarea rubricilor corespunzătoare, și-a întemeiat opoziția pe două motive – riscul de confuzie cu o marcă anterioară și profitul necuvenit care ar fi realizat din caracterul distinctiv sau din renumele unei mărci anterioare sau din prejudiciul care i s-ar aduce – atunci când a transmis elementele în susținerea opoziției sale. Cu toate acestea, recurenta nu a invocat acest din urmă motiv de opoziție întemeiat pe articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94. În pofida acestei lipse de probe, divizia de opoziție a OAPI a invocat această dispoziție, precizând că nu era necesar să se analizeze temeinicia opoziției în raport cu articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, în măsura în care semnele nu erau similare. Când a introdus o acțiune împotriva acestei decizii, recurenta nu a solicitat camerei de recurs să aplice articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 și nici nu a menționat această dispoziție în expunerea de motive. Având în vedere cele precedente și în lumina faptului că recurenta nu a identificat niciodată marca anterioară al cărei caracter distinctiv sau renume ar fi afectate în mod negativ de cererea de înregistrare a unei mărci comunitare, camera de recurs a concluzionat că documentele prezentate în cadrul procedurii de opoziție urmăreau mai degrabă să demonstreze notorietatea mărcii neînregistrate, care a fost prezentată ca fiind unul dintre cele două drepturi anterioare, sau, eventual, caracterul distinctiv accentuat al mărcii înregistrate, dar

nu renumele său în sensul articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94. Camera de recurs nu a statuat, așadar, asupra aplicabilității articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94.

Într-adevăr, din decizia atacată¹⁹ a camerei de recurs și din înscrisurile părților prezentate în cadrul acestui recurs, precum și din hotărârea atacată și din raportul de ședință al Tribunalului rezultă că motivul întemeiat pe nerespectarea articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 era pentru prima dată invocat în fața Tribunalului.

80. Or, în loc să afirme că, în speță, camera de recurs a încălcat articolul 74 din Regulamentul nr. 40/94, abținându-se să examineze articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, recurenta a susținut, în cererea introductivă prezentată ulterior la Tribunal, că a încălcat articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94. Dat fiind că, în această situație, camera de recurs nu a analizat articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat, în lumina articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, că nu era admisibilă cererea recurentei ca Tribunalul să se pronunțe cu privire la o cerere prin care se urmărea aplicarea acestei dispoziții.

2. Aprecierea avocatului general

81. Cu titlu preliminar, trebuie să se constate că recurenta nu a solicitat în opoziție și în acțiunea preliminară în fața camerei de recurs controlul legalității în temeiul articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94.

82. Trebuie să se remarce, astfel cum subliniază recurenta²⁰, că este destul de dificil să se facă distincție între mărcile de notorietate și cele care se bucură de renume. Astfel, există o similitudine între articolul 8 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94, pe de o parte, și articolul 8 alineatul (5) din același regulament, pe de altă parte. Cu toate acestea, din referirea la caracterul celebru și notoriu de la articolul 8 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 nu se poate deduce referirea la articolul 8 alineatul (5) din acest regulament, care vizează o situație în care produsele și serviciile aparținând a două mărci, dintre care una se bucură de renume în cadrul Comunității, nu sunt similare. O interpretare potrivit căreia articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 nu ar fi decât continuarea articolului 8 alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat, iar acestea ar trebui analizate împreună, deși articolul 8 alineatul (5) nu era invocat în fața instanțelor OAPI, nu ar respecta domeniul de aplicare al articolului 8 alineatul (5). Astfel, din punctul de vedere al interpretării sistematice rezultă, atât din sistemul intern, cât și din sistemul extern al articolului 8 din Regulamentul nr. 40/94, că este vorba de criterii diferite conținute în alineatele (1), (2) și (5).

19 — Decision of the Fourth Board of Appeal of 14 July 2003, Case R 559/2002-4, punctul 7.

20 — Recurs, punctul 143.

Sistemul extern – cu alte cuvinte, structura textului – arată clar că alineatele (1), (2) și (5) ale articolului 8 din regulamentul menționat sunt alinate distincte. Potrivit sistemului intern – cu alte cuvinte, organizarea conținutului textului – scopurile acestor alineate sunt diferite²¹.

83. Din acest punct de vedere, omițând să conteste legalitatea deciziei diviziei de opoziție și a camerei de recurs în lumina articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, recurenta nu poate să își ascundă propria lipsă referindu-se la dispoziții similare.

84. Pe de altă parte, în cadrul acțiunii în anulare a deciziei înaintate instanței comunitare, legalitatea actului atacat trebuie apreciată în funcție de elementele de fapt și de drept care existau la data adoptării actului²². Situația este aceeași în cadrul acțiunii în temeiul articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, acțiunea în temeiul acestui articol vizează controlul legalității deciziilor camerelor de recurs ale OAPI în conformitate cu articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94. Astfel, deși, potrivit articolului 63 alineatul (3) din Regulamentul nr. 40/94, Tribunalul „are

competența atât de a anula, cât și de a modifica hotărârea atacată”, acest alineat trebuie interpretat în lumina prevederilor alineatului precedent, potrivit căruia „acțiunea se înaintează pe motive de neкомпетенță, încălcarea unor norme fundamentale de procedură, nerespectarea tratatului, nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia sau abuzul de putere” și în contextul articolelor 229 CE și 230 CE. Controlul legalității efectuat de Tribunal asupra unei decizii a camerei de recurs trebuie, așadar, să se facă în raport cu chestiunile de drept care au fost invocate în fața camerei de recurs²³. Or este cert că articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 nu făcea parte dintre chestiunile de drept invocate în fața camerei de recurs.

85. Prin urmare, recurenta nu ar fi putut să obțină din partea Tribunalului ca acesta să se pronunțe asupra prezentului motiv întemeiat pe o eventuală nerespectare a articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94 și a Regulamentului de procedură al Tribunalului ca urmare a respingerii concluziei prin care se urmărea obținerea anulării deciziei în litigiu pentru lipsa aplicării articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, motiv care nu fusese invocat în timpul etapei administrative a procedurii în fața OAPI.

86. Respingând motivul întemeiat pe articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul

21 — Cu privire la noțiunile de sisteme interne și externe, a se vedea Heck, P., „Das Problem der Rechtsgewinnung”, *Gesetzesauslegung und Interessenjurisprudenz, Begriffsbildung und Interessenjurisprudenz*, Berlin, Zürich, 1968, p. 188-189.

22 — Hotărârea din 7 februarie 1979, Franța/Comisia (15/76 și 16/76, Rec., p. 321, punctul 7). În această cauză, Republica Franceză contesta legalitatea anumitor decizii referitoare la închiderea conturilor prezentate de Republica Franceză ca fiind cheltuieli ale exercițiilor 1971 și 1972 finanțate de Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), invocând o regularizare ulterioară adoptării deciziilor privind anomaliile care au fost constatate.

23 — Hotărârea Tribunalului din 31 mai 2005, Solo Italia/OAPI – Nuova Sala (PARMITALIA), T-373/03, Rec., p. II-1881, punctul 25.

nr. 40/94 ca inadmisibil, Tribunalul nu a încălcat articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94 și articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prin respingerea concluziei prin care se urmărea obținerea anulării deciziei în litigiu pentru lipsa aplicării articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94. Acest motiv este neîntemeiat.

lului, recurenta a concluzionat că, dacă Tribunalul ar trebui să accepte concluzia principală potrivit căreia camera de recurs încălcase articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 sau dacă ar trebui să se pronunțe el însuși asupra criticii întemeiate pe articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, atunci acesta ar trebui, în orice caz, să trimită cauza camerei de recurs pentru a-i permite recurentei să dovedească această pretenție în fața camerei de recurs.

E — Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe o pretinsă nerespectare a articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94, a articolelor 44, 48 și a articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prin declararea ca inadmisibil a capătului de cerere prin care se urmărește trimiterea cauzei camerei de recurs

1. Argumentele părților

87. Recurenta consideră că hotărârea Tribunalului a încălcat articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94, articolele 44, 48 și articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prin declararea ca inadmisibil a capătului de cerere invocat cu titlu subsidiar în cadrul ședinței, prin care se urmărea ca Tribunalul să trimită cauza în fața camerei de recurs pentru a-i permite recurentei să dovedească renumele mărcii OBELIX. În cadrul ședinței în fața Tribuna-

88. Recurenta susține că, în primul rând, concluzia prin care se urmărește trimiterea în fața camerei de recurs pentru a-i permite recurentei să dovedească pretenția întemeiată pe articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94 nu este o concluzie „nouă”, ci o concluzie prezentată în subsidiar față de concluzia principală întemeiată pe articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94. Această concluzie subsidiară se situa în mod necesar sub concluzia principală și nu constituia, așadar, o concluzie „nouă” în sensul hotărârii atacate. În al doilea rând, Tribunalul părea să rețină noțiunea „obiect” folosită la articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură, care se modifică de fiecare dată când o „concluzie” este adăugată concluziei inițiale, indiferent de natura sau de contextul său. Obiectul litigiului în fața camerei de recurs era dacă MOBILIX putea fi înregistrată ca marcă comunitară pentru toate sau pentru o parte dintre produsele pentru care era depusă o solicitare, dată fiind opoziția introdusă de către recurentă pe baza mărcii sale OBELIX. Recurenta nu ar fi modificat în niciun fel acest obiect și concluzia principală prin care urmărea să obțină anularea deciziei atacate a camerei de recurs includea în mod necesar toate concluziile aferente.

89. Recurenta subliniază că articolul 44 din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu interzice, nici în mod expres, nici implicit, să se precizeze în cadrul unui capăt de cerere principal concluzii subsidiare, într-un stadiu al procedurii ulterior depunerii cererii introductive de instanță. Nici articolul 48 din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu conține o astfel de interdicție.

90. OAPI susține că acest motiv este în mod vădit neîntemeiat. În plus, acest capăt de cerere formulat cu titlu subsidiar este întemeiat pe un motiv nou, potrivit căruia camera de recurs ar fi încălcat articolul 74 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94 nepronunându-se cu privire la aplicabilitatea articolului 8 alineatul (5) din acest regulament, și a fost introdus de recurentă numai atunci când aceasta a înțeles că motivul său întemeiat pe încălcarea articolului 8 alineatul (5) era inadmisibil. Dat fiind că acest capăt de cerere subsidiar nu a fost prezentat decât în faza ședinței, Tribunalul l-a declarat în mod întemeiat inadmisibil, invocând articolele 44 și 48 din Regulamentul său de procedură.

2. Aprecieri

91. Astfel cum s-a amintit de asemenea la punctele 57 și 70, în ceea ce privește eventuala

nerespectare a procedurii, potrivit articolului 225 alineatul (1) CE și articolului 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție, recursul se limitează la chestiuni de drept. Potrivit acestei din urmă dispoziții, recursul poate fi întemeiat pe motive de lipsă de competență a Tribunalului, de nerrespectare a procedurii în fața Tribunalului, care aduce atingere intereselor reclamantului, precum și de încălcare a dreptului comunitar de către Tribunal²⁴. Astfel, Curtea are competența să controleze dacă a avut loc în fața Tribunalului o nerrespectare a procedurii care poate aduce atingere intereselor reclamantului și trebuie să se asigure că au fost respectate principiile generale de drept comunitar și normele de procedură aplicabile în materie de sarcină a probei și de administrare a probelor²⁵.

92. Concluziile la care se referă articolul 38 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție și articolul 44 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul de procedură al Tribunalului reprezintă obiectul cererii²⁶ și includ dispozitivul deciziei pe care recurentul dorește să o obțină de la instanța comunitară²⁷. Prin urmare, acestea reprezintă o parte din obiectul litigiului și trebuie formulate în cererea introductivă.

24 — Hotărârea din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia (C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 18).

25 — Hotărârea din 15 iunie 2000, TEAM/Comisia (C-13/99 P, Rec., p. I-4671, punctul 36).

26 — Rideau, J., și Picod, F., *Code des procédures juridictionnelles de l'Union européenne*, ediția a doua, Paris, 2002, p. 592.

27 — Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., și Bray R., citați anterior, p. 553.

93. Deși instanța comunitară recunoaște admisibilitatea concluziilor formulate cu titlu subsidiar (*eventualiter*) în eventualitatea unei respingeri a concluziilor principale (*principaliter*) cuprinse în cererea introductivă de instanță²⁸, situația pare diferită dacă concluziile cu titlu subsidiar sunt formulate în cursul procedurii sau chiar în cadrul ședinței. Astfel, asemenea concluzii, deși formulate cu titlu subsidiar, sunt concluzii noi, care modifică obiectul litigiului, întrucât reprezintă o cerere introdusă după expirarea termenului de ordine publică prevăzut pentru introducerea acțiunii, care ar trebui să fie examinată în cazul respingerii concluziilor formulate *principaliter*.

94. Potrivit unei jurisprudențe constante, articolul 42 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Curții permite unui reclamant, în mod excepțional, să invoce motive noi în susținerea concluziilor formulate în actul de sesizare a instanței. În schimb, această dispoziție nu are în vedere în niciun fel posibilitatea ca un reclamant să invoce concluzii noi²⁹. De asemenea, dispozițiile echivalente ale articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului permit, în anumite circumstanțe, să se invoce motive noi în cursul procedurii. Or, aceste dispoziții nu pot, în niciun caz, să fie interpretate în sensul că permit reclamanților

să sesizeze instanța comunitară cu concluzii noi și să modifice astfel obiectul litigiului³⁰.

95. Cu toate acestea, o reformulare a concluziilor inițiale este admisibilă, cu condiția să nu facă altceva decât să precizeze concluziile care figurează în cererea introductivă sau ca concluziile reformulate să rămână secundare față de concluziile inițiale³¹.

96. Așadar, trebuie să se examineze dacă capătul de cerere formulat de către recurentă cu titlu subsidiar în cadrul ședinței în fața Tribunalului reprezintă o reformulare a concluziilor existente sau reprezintă concluzii noi.

97. Prin intermediul concluziilor sale formulate cu titlu subsidiar, recurenta a solicitat, în esență, ca Tribunalul, trimitând cauza în fața camerei de recurs a OAPI pentru ca recurenta să aibă posibilitatea de a dovedi că marca sa se bucură de renume în sensul articolului 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 40/94, să someze OAPI să examineze pe fond pretențiile recurtenței. Trebuie să se arate că prin capătul de cerere invocat cu titlu subsidiar nu se urmărește o precizare a consecințelor anulării, astfel cum pretinde recurenta, ci se

28 — Rideau, J., și Picod, F., *Code des procédures juridictionnelles de l'Union européenne*, citat anterior, p. 592. Pentru doctrina privind concluziile formulate cu titlu subsidiar, a se vedea Rosenberg, L., Schwab, K.-H., și Gottwald, P., *Zivilprozessrecht*, citat anterior, p. 649.

29 — Hotărârea din 18 octombrie 1979, GEMA/Comisia (125/78, Rec., p. 3173, punctul 26).

30 — Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1992, Asia Motor France și alții/Comisia (T-28/90, Rec., p. II-2285, punctul 43).

31 — Hotărârea Tribunalului din 21 octombrie 1998, Vicente-Núñez/Comisia, T-100/96, RecFP, p. I-A-591 și II-1779, punctul 51, și Hotărârea Tribunalului din 2 iunie 2005, Strohm/Comisia (T-177/03, Rec., p. I-A-147 și II-651, punctul 21).

solicită emiterea unei somații către OAPI. Or, în conformitate cu articolul 63 alineatul (6) din Regulamentul nr. 40/94, OAPI are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru executarea hotărârii instanței comunitare. Prin urmare, nu este de competența Tribunalului să adreseze OAPI o somație. Astfel, acestuia din urmă îi revine obligația de a acționa în conformitate cu dispozitivul și cu motivele hotărârilor Tribunalului³².

98. Trebuie să se constate că recurenta a prezentat astfel, cu titlu subsidiar, un nou capăt de cerere, prin care solicita să obțină emiterea unei somații adresate OAPI. Recurenta a încercat astfel să modifice obiectul litigiului.

99. Tribunalul a putut în mod legitim, fără să comită nicio eroare de drept, să respingă ca inadmisibile concluziile formulate cu titlu subsidiar în cadrul ședinței ca fiind concluzii noi.

100. Acest motiv de recurs nu poate fi admis.

F — Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe o pretinsă nerespectare a articolului 63 din Regulamentul nr. 40/94 și a articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prin refuzul admiterii anumitor înscrisuri

1. Argumentele părților

101. Recurenta susține că, prin declararea ca inadmisibile a anumitor documente pe care le-ar fi prezentat pentru prima dată în fața Tribunalului, acesta a încălcat articolul 63 din Regulamentul nr. 40/94 și articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură. Astfel, potrivit recurenteii, Regulamentul de procedură nu conține nicio interdicție de a prezenta elemente de probă în fața Tribunalului.

102. Recurenta critică interpretarea pe care a reținut-o Tribunalul privind noțiunea de obiect al litigiului, prevăzută la articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Astfel, faptele pe care le-a prezentat recurenta pentru a-și susține argu-

32 — Hotărârea Tribunalului din 31 ianuarie 2001, Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld/OAPI (Giroform) (T-331/99, Rec., p. II-433, punctul 33), Hotărârea Tribunalului din 27 februarie 2002, Eurocool Logistik/OAPI (EUROCOOL) (T-34/00, Rec., p. I-683, punctul 12), Hotărârea Tribunalului din 3 iulie 2003, Alejandro/OAPI – Anheuser-Busch (BUDMEN) (T-129/01, Rec., p. II-2251, punctul 22), și Ordonanța Tribunalului din 6 septembrie 2006, Hensotherm/OAPI (T-366/04, Rec., p. II-65, punctul 17).

mențația nu ar face parte din „obiect”, ci ar fi elemente de probă în cauză. Recurenta ar fi prezentat în fața Tribunalului elemente noi de probă numai deoarece camera de recurs, ultima instanță în cadrul procedurii administrative, a considerat că aceste elemente de probă sunt insuficiente pentru a dovedi pretențiile recurenteii.

103. Potrivit recurenteii, este de asemenea incompatibil cu rolul Tribunalului, în calitate de instanță jurisdicțională de gradul întâi care controlează legalitatea deciziilor OAPI, să refuze luarea în considerare a elementelor de probă prezentate în fața sa.

104. OAPI amintește că rolul Tribunalului constă în a controla legalitatea deciziilor camerelor de recurs, și nu în a verifica dacă, la momentul la care acesta se pronunță asupra unei acțiuni împotriva unei decizii a unei camere de recurs a OAPI, poate adopta în mod legal o nouă decizie având același dispozitiv ca decizia atacată. În consecință, nu poate fi reproșată OAPI nicio ilegalitate, având în vedere elementele de fapt care nu i-au fost prezentate. Elementele de fapt prezentate Tribunalului fără a fi fost prezentate anterior în fața instanțelor OAPI ar trebui înlăturate.

2. Aprecieri

105. Astfel cum s-a amintit la punctele 57, 70 și 91, recursul se limitează la chestiuni de drept. Tribunalul este, așadar, singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecieria acestor fapte și elemente de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării acestora, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs.

106. Se cuvine să amintim că, în caz de recurs, Curtea nu este competentă să se pronunțe asupra situației de fapt și nici, în principiu, să examineze probele pe care Tribunalul le-a reținut în susținerea acesteia. Într-adevăr, din moment ce aceste probe au fost obținute în mod legal și au fost respectate principiile generale de drept și normele de procedură aplicabile în materie de sarcină a probei și de administrare a probelor, numai Tribunalul are competența de a aprecia valoarea care trebuie să fie atribuită elementelor care i-au fost prezentate. Această apreciere nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării elementelor de probă prezentate în fața Tribunalului, o chestiune de drept supusă controlului Curții³³.

33 — Hotărârea din 25 ianuarie 2007, Sumitomo Metal Industries și Nippon Steel/Comisia (C-403/04 P și C-405/04 P, Rec., p. I-729, punctul 38).

107. Deși recurenta se referă la problema dacă, declarând inadmisibile probele propuse sub forma a cinci documente, Tribunalul nu a respectat Regulamentul de procedură, în realitate este vorba despre un motiv întemeiat pe denaturarea elementelor de probă.

108. Cu toate acestea, în speță, nu rezultă să fi existat nicio denaturare a elementelor de probă și nici o nerespectare a Regulamentului de procedură al Tribunalului.

109. Or, chiar dacă se presupune că cele cinci documente prezentate de către recurentă în fața Tribunalului pot să demonstreze notorietatea semnului OBELIX, acestea nu au fost transmise OAPI în cadrul procedurii de elaborare a deciziei atacate și nu au fost dezbătute în timp util, și anume înaintea adoptării deciziei atacate. Astfel, în cadrul acțiunii în anularea deciziei înaintată instanței comunitare, legalitatea actului atacat trebuie apreciată în funcție de elementele de fapt și de drept care existau la data adoptării actului³⁴.

110. Referindu-se, la punctul 16 din hotărâre, la articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, Tribunalul dorea să sublinieze natura acțiunii în anulare. Or, este cert că cele

cinci documente nu au fost prezentate în fața OAPI. Pentru a fi luate în considerare, acestea ar fi trebuit să fie prezentate în fața OAPI în cursul procedurii administrative în fața OAPI.

111. Cel de al șaselea motiv este inoperant.

112. Recursul recurenteii trebuie respins în totalitate.

VI — Cheltuielile

113. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. În consecință, dacă, după cum propunem, motivele invocate de recurentă sunt respinse în totalitate, atunci se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului.

³⁴ — Hotărârea Franța/Comisia, citată la nota de subsol 22, punctul 7.

VII — Concluzie

114. Pe baza considerațiilor dezvoltate mai sus, propunem Curții să dispună:

- 1) respingerea recursului și
- 2) obligarea Éditions Albert René SARL la plata cheltuielilor de judecată.